

Ocena
dorobku naukowego, dydaktyczno-wychowawczego i organizacyjnego
dr hab. inż. Doroty Dobrowolskiej w sprawie nadania tytułu naukowego
profesora nauk leśnych

Ocenę przygotowałem na podstawie decyzji Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów w Warszawie (Nr BCK-III-K-8341/2017 z dnia 8 stycznia 2018 r.) i pisma Sekretarza Rady Naukowej Instytutu Badawczego Leśnictwa dr hab. Iwony Skrzecz (RN-0000/82/2018) z dnia 19 stycznia 2018 roku.

Dr hab. inż. Dorota Dobrowolska, profesor nadzwyczajny IBL, ukończyła studia na Wydziale Leśnym SGGW w Warszawie w 1983 roku. W tym samym roku podjęła pracę naukową w Instytucie Badawczym Leśnictwa, najpierw w Zakładzie Hodowli Lasu, a od 1988 roku w Zakładzie Ekologii Lasu, gdzie pracuje do chwili obecnej kolejno na stanowisku asystenta (do 1997 r.), adiunkta (lata 1997-2009) i profesora nadzwyczajnego IBL (od 2009 r.).

W latach 1991-1995 odbyła studia doktoranckie na Wydziale Leśnym SGGW, gdzie w 1997 roku uzyskała stopień doktora nauk leśnych na podstawie rozprawy pt. „Dynamika odnowienia jodły pospolitej (*Abies alba* Mill.) w zasięgu wyspowym na Podlasiu na przykładzie rezerwatu Jata”. Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk leśnych uzyskała w 2009 r. w IBL za pracę „Rola zaburzeń w ekosystemach leśnych”.

Zainteresowania naukowe dr hab. Doroty Dobrowolskiej dotyczą zagadnień związanych z ekologią lasu i częściowo także z hodowlą lasu. Podejmowane badania koncentrowały się głównie wokół trzech ważnych z naukowego i praktycznego punktu widzenia problemów: 1) drzewostanowe i siedliskowe uwarunkowania naturalnego procesu odnowienia jodły pospolitej oraz innych gatunków drzew (dąb, sosna, cis) w lasach naturalnych i zagospodarowanych; 2) wpływ zaburzeń wielko- i małopowierzchniowych w lasach na warunki środowiskowe i przebieg procesu regeneracji fitocenozy leśnych ze szczególnym uwzględnieniem roślin drzewiastych; 3) weryfikacja zasięgu i roli lasotwórczej wybranych gatunków drzew (jodła pospolita, jesion wyniosły, buk zwyczajny) w warunkach zmieniającego się klimatu lub oddziaływania czynników powodujących zamieranie drzew. Ponadto, w początkowym okresie pracy naukowej, prowadziła badania nad systemami korzeniowymi drzew oraz stanem zdrowotnym drzewostanów.

Ocena dorobku naukowego

zestawienie liczbowe prac naukowych

		Przed	Po uzyskaniu	Łącznie
		uzyskaniem	stopnia doktora habilitowanego	
Oryginalne prace twórcze				
1	Publikacje w czasopismach znajdujących się w JCR	4	17	21
2.	Publikacje w recenzowanych czasopismach (bez IF)	25	7	32
3	Monografie naukowe i rozdziały w monografiach	2	9	11
4	Prace opublikowane w recenzowanych materiałach konferencyjnych	7	1	8
Razem		38	34	72
5	Pozostałe prace	13	21	34
Razem		51	55	106

Na dorobek naukowy dr hab. Doroty Dobrowolskiej składa się 106 prac, w tym 72 oryginalne prace twórcze, z których 21 zostały opublikowane w czasopismach z Impact Factor i 43 w innych recenzowanych czasopismach lub materiałach konferencyjnych.

Należy podkreślić, że aż 25 prac zostało opublikowanych w języku angielskim, w tym w renomowanych, wysoko punktowanych czasopismach międzynarodowych, takich jak *Forest Ecology and Management* (3 prace), *Forestry* (4 prace), *European Journal of Forest Research* (2 prace), *Canadian Journal of Forest Research* (1 praca), *Annals of Forest Science* (1 praca), *Journal of Forest Research* (1 praca).

O znaczącym dorobku naukowym, nie tylko ilościowym ale przede wszystkim jakościowym, dr hab. Doroty Dobrowolskiej świadczą wskaźniki bibliometryczne: łączna liczba punktów (według listy MNiSzW) wynosi 701 (w tym 657 za publikacje znajdujące się w JCR), wartość IF 25,045, łączna liczba cytowań bez autocytowań 125, indeks h (Hirscha) 6. W okresie po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego (lata 2010-2017) uzyskiwała rocznie średnio aż ponad 60 punktów i ponad 2,5 pkt IF. Są to wartości naprawdę imponujące.

Spośród oryginalnych prac opublikowanych w czasopismach recenzowanych 29 było prac autorskich i 24 współautorskich. Warto zauważyć, że przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego w dorobku Kandydatki przeważały prace samodzielne, natomiast po habilitacji prace zespołowe, co wiąże się z jej uczestnictwem w interdyscyplinarnych zespołach badawczych, zarówno krajowych jak i międzynarodowych, złożonych z wysokiej klasy naukowców. Świadczy to o rosnącej pozycji i autorytecie naukowym Kandydatki.

Imponuje aktywność dr hab. Doroty Dobrowolskiej w prezentowaniu wyników swoich badań w ramach krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych. Tylko w latach 2010-2017 (po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego) wygłosiła 32 referaty (w tym 16 na konferencjach międzynarodowych, organizowanych m.in. przez IUFRO), co wskazuje że

średnio w roku uczestniczyła aktywnie w czterech konferencjach naukowych (w tym dwóch międzynarodowych).

Na podkreślenie i docenienie zasługuje bardzo duża aktywność Kandydatki w wielu programach zagranicznych. Od 1996 roku nieprzerwanie uczestniczy w kolejnych 4-letnich Akcjach COST (łącznie 6 Akcji), będąc członkiem Management Committee. Owocem tej współpracy, oprócz referatów i udziału w konferencjach, były także trzy ważne artykuły naukowe opublikowane w czasopiśmie międzynarodowych oraz przygotowany rozdział do monografii „Douglas-fir distribution in Europe”, która zostanie wydana w 2018 roku.

Dr hab. Dorota Dobrowolska uczestniczyła w realizacji 25 projektów badawczych (w tym 10 po uzyskaniu habilitacji) finansowanych ze środków zagranicznych i krajowych, gdzie była najczęściej głównym wykonawcą. Była kierownikiem projektu międzynarodowego „Gap dynamics in Jata reserve”, którego opiekunem naukowym był prof. Thomas Veblen z University of Colorado w Boulder (Colorado, USA). Prowadziła badania w projekcie unijnym „Czynna ochrona cisa pospolitego na wybranych obszarach Natura 2000”, była współwykonawcą grantu NCN „Mechanizmy i tempo spontanicznej regeneracji zbiorowisk leśnych po zaburzeniach wywołanych przez wiatr”. Była kierownikiem lub wykonawcą kilkunastu projektów badawczych zleconych przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych.

Ścisłe i szerokie kontakty z międzynarodowym środowiskiem naukowym Kandydatka zawdzięcza m.in. stażom zagranicznym, uczestnictwu od 1996 r. w programach europejskich COST Action, w udziale w międzynarodowych zespołach: eksperckim (COST Action NNEXT) i badawczym (SIT-4/2015), a także udziale w ocenie projektu międzynarodowego (Hungarian Scientific Research Found, 2009). Dwukrotnie odbyła 2-tygodniowe staże w Colorado University w Boulder (Colorado, USA) oraz jednorazowo miesięczny staż w BOKU, Wiedeń (Austria).

Wyrazem uznania i międzynarodowej pozycji naukowej jest powoływanie dr hab. Doroty Dobrowolskiej na recenzenta aż 56 artykułów publikowanych w czasopiśmie międzynarodowych posiadających współczynnik wpływu *impact factor*. Była także recenzentem 57 prac w czasopiśmie nieposiadających IF.

Ocena dorobku dydaktyczno-wychowawczego

Dr hab. Dorota Dobrowolska w ramach działalności dydaktycznej i wychowawczej prowadziła wykłady z zakresu współczesnych problemów nauk leśnych (ekologia lasu) i współczesnych problemów gospodarki leśnej oraz seminaria doktorantów w kolejnych edycjach Niestacjonarnych Studiów Doktoranckich (lata 2009-2017) w Instytucie Badawczym Leśnictwa, a także wykłady dla studentów Studiów Podyplomowych I i II stopnia na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu (od 2014 r.).

Dr hab. Dorota Dobrowolska wypromowała dwóch doktorów (w 2014 i 2017 r.) oraz jest opiekunem naukowym (promotorem) jednej pracy doktorskiej.

Ma bardzo bogaty dorobek recenzencki który obejmuje 5 recenzji prac doktorskich, 5 recenzji w przewodach/postępowaniach habilitacyjnych, 2 recenzje wydawnicze prac habilitacyjnych oraz 10 recenzji projektów badawczych, wykonanych dla Narodowego Centrum Nauki (1), MNiSzW (2), Wydawnictw SGGW (2), Hungarian Scientific Research Found (1), MS (1) oraz IBL (8). Dwukrotnie uczestniczyła także w pracach komisji habilitacyjnych jako ich członek. W 2017 roku opiekowała się stypendystą z Nepalu, który przez 3 miesiące prowadził badania struktury drzewostanów jodłowych w Lasach Janowskich.

Ocena dorobku organizacyjnego

Dr hab. Dorota Dobrowolska ma na swym koncie także bardzo znaczący dorobek organizacyjny zarówno w IBL jak i poza miejscem pracy, działając przy tym na rzecz Instytutu Badawczego Leśnictwa.

W latach 2008-2009 była kierownikiem Pracowni Ekologii Lasu w Zakładzie Ekologii Lasu i Łowiectwa IBL. Od 2012 roku jest członkiem Rady Naukowej Instytutu Badawczego Leśnictwa, od 2016 roku pełni funkcję zastępcy Przewodniczącego Rady Naukowej IBL.

Od 2001 roku aktywnie uczestniczyła w pracach Komitetu Redakcyjnego *Prac Instytutu Badawczego Leśnictwa*, a następnie *Leśnych Prac Badawczych*. Była redaktorem działowym odpowiedzialnym za publikacje z dziedziny ekologii lasu, a w latach 2010-2017 redaktorem naczelnym *Leśnych Prac Badawczych*. Za działalność na tym polu była dwukrotnie nagradzana przez Dyrektora IBL.

Od 2016 roku jest członkiem *Editorial Board of Baltic Forestry*, a od 2018 roku członkiem *Editorial Board of Forestry* published by Oxford University Press.

W 2015 roku została powołana na stanowisko Deputy Coordinator IUFRO 1.01.12., gdzie jej aktywność zaznaczyła się m.in. współorganizacją dwóch międzynarodowych konferencji: 1) w Birmensdorf (Szwajcaria) w 2015 r. („Effects of ungulate browsing on forest regeneration and silviculture - Special implications for *Abies alba* (European silver fir));

2) w Sapporo (Japonia) w 2016 r. The 15th International Conference on Ecology and Silviculture of Fir. "Bringing Knowledge on Fir Species Together" .

Była także głównym organizatorem międzynarodowej konferencji CARBOFOREST w Sękocinie w 2011 roku.

W ramach popularyzacji nauki i IBL brała udział w Festiwalach Nauki (lata 1998-2003), prowadząc wykłady na temat ekosystemów leśnych dla dzieci i młodzieży.

Kandydatka współpracuje także Lasami Państwowymi w dziedzinie doradztwa leśnego. Ta aktywność zaznacza się w udziale w seminariach organizowanych przez nadleśnictwa Nowe Ramuki i Pisz oraz doradzaniu tym nadleśnictwom w zakresie odnowienia naturalnego drzew leśnych. Stale współpracuje z Karkonoskim PN w zakresie przebudowy drzewostanów świerkowych i wykorzystania jodły do tego celu. Współpracuje także z różnymi nadleśnictwami, dyrekcjami regionalnymi LP i DGLP w sprawie restytucji cisa pospolitego.

Podsumowanie

Wszystkie dziedziny aktywności dr hab. inż. Doroty Dobrowolskiej: naukowa, dydaktyczno-wychowawcza i organizacyjna zasługują na bardzo wysoką ocenę i uznanie.

Kandydatka osiągnęła pozycję naukowca o bardzo wysokim dorobku naukowym z ekologii lasu. Świadczą o tym liczne prace opublikowane w czasopismach najwyższej rangi. Jej wyróżniające się osiągnięcia naukowe dotyczą:

- 1) poznania prawidłowości i uwarunkowań odnowienia lasu w różnych warunkach środowiskowych, w tym wskazania warunków środowiskowych sprzyjających procesowi naturalnego odnawiania jodły pospolitej;
- 2) poznanie funkcjonowania ekosystemu leśnego i jego regeneracji w warunkach różnoskalowych zaburzeń, w tym po wielkopowierzchniowych uszkodzeniach lasu spowodowanych przez huragany;
- 3) wymagań ekologiczne różnych gatunków drzew i ich reakcji na zmiany środowiskowe, w tym klimatyczne.

W swoich badaniach dr hab. Dorota Dobrowolska stara się stale koncentrować na ważnych i bardzo aktualnych zagadnieniach nie tylko dla ekologii lasu, ale także dla praktyki leśnej.

W kolejnych latach pracy, zwłaszcza po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego, bardzo zauważalny jest ilościowy i jakościowy wzrost osiągnięć naukowych. Świadczy to o dużej dojrzałości i dobrym przygotowaniu do prowadzenia zarówno samodzielnych badań jak i we współpracy z innymi naukowcami, często w zespołach interdyscyplinarnych. Liczne prace współautorskie wskazują przy tym na dużą zdolność i umiejętność współpracy w zespołach badawczych.

Zwraca uwagę niezwykle intensywna współpraca międzynarodowa Kandydatki, w tym aktywne uczestnictwo w programach COST i w wielu konferencjach, a także praca na rzecz społeczności naukowej, wyrażająca się wykonywaniem bardzo licznych recenzji artykułów naukowych.

Podkreślić należy także pracę w komitetach redakcyjnych czasopism naukowych, w tym zagranicznych, a także pełnienie przez wiele lat odpowiedzialnej funkcji redaktora naczelnego Leśnych Prac Badawczych, dbając o wzrost poziomu merytorycznego i edytorskiego tego pisma.

Osiągnięcia i duża aktywność na wielu polach świadczą o ogromnej pracowitości i jej determinacji w realizacji podjętych zadań do wykonania.

Warto zauważyć, że dr hab. Dorota Dobrowolska była aż 9-krotnie nagradzana przez Dyrektora IBL (m.in. za wyróżniające się publikacje naukowe i za działalność na rzecz rozwoju Leśnych Prac Badawczych) oraz otrzymała nagrodę zespołową Ministra Środowiska za szczególne osiągnięcia naukowo-badawcze za pracę pt. „Restytucja jodły pospolitej w Karkonoskim Parku Narodowym” 14 września 2009.

Wniosek końcowy

Uważam, że dorobek naukowy, dydaktyczno-wychowawczy i organizacyjny dr hab. inż. Doroty Dobrowolskiej w pełni pozwala na przyznanie jej tytułu naukowego profesora. Spełnia on wszystkie wymagania określone w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. *O stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (z późniejszymi zmianami), dlatego też z pełnym przekonaniem zwracam się do Rady Naukowej Instytutu Badawczego Leśnictwa o podjęcie stosownej uchwały i zwrócenie się z wnioskiem do Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów o nadanie dr hab. inż. Dorocie Dobrowolskiej tytułu naukowego profesora nauk leśnych.

Warszawa, 1.02.2018 r.

prof. dr hab. Tadeusz Andrzejczyk